Evaluatieonderzoek Bouw! 2019

Begin 2019 is door de projectgroep-Bouw! een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar de uitvoering en implementatie van Bouw! op de scholen. Een belangrijke reden om het evaluatieonderzoek begin 2019 uit te voeren, was gelegen in het gegeven dat de PD-methodiek (en dus ook Bouw! als onderdeel daarvan) per 1 januari 2019 een structureel onderwijszorgarrangement was geworden, dat via aanbesteding door de gemeenten bij twee aanbieders van dyslexiezorg (Amalexis en Synthese) in samenwerking met alle schoolbesturen van de Westelijke Mijnstreek belegd was. De strategische partners (gemeenten, schoolbesturen, zorgaanbieders) hadden behoefte aan een soort 'nulmeting' voor de inzet van Bouw! als onderdeel van de PD-methodiek. Evenals de eerder uitgevoerde QuickScan was deze evaluatie belangrijk voor de strategische partners om te kunnen sturen op kwaliteit en om de inzet in budget voor licenties en bovenschoolse projectleider-Bouw! en projectgroep op waarde te schatten.

Tussen de eerder afgenomen QuickScan en dit evaluatieonderzoek Bouw! (2019) zit dus maar krap een jaar tijd. De scholen hebben zo'n 9 maanden de kans gehad om verbeterstappen te zetten. Een belangrijk actiepunt was om het beleid met betrekking tot Bouw! op te stellen en vast te leggen in het *Visie- en beleidsplan-Bouw!* en dit cyclisch te evalueren en zonodig bij te stellen. De projectleider-Bouw! heeft hierover bovenschools de regie en zij begeleidt de Bouw!-coördinatoren van de scholen hierin, waarbij afstemming plaatsvindt met de schoolleiding en met de kwaliteitsfunctionaris van de school. Ook is de scholen naar aanleiding van de uitkomsten van de enquête over thuisgebruik van Bouw! gevraagd om te werken aan (het verbeteren van) de ouderbetrokkenheid. Ook daarnaar is specifiek gevraagd in het evaluatieonderzoek van 2019.

Bij de eerder - centraal door de leverancier uitgezette – QuickScan bleek dat lang niet alle scholen gehoor gaven aan het verzoek deze in te vullen. Om te voorkomen dat scholen konden 'duiken' is er bij deze enquête werk gemaakt van meer schoolnabije aansturing en ondersteuning. Dit heeft erin geresulteerd dat 28 scholen deze vragenlijst hebben ingevuld, ruim twee keer zoveel als bij de Quickscan.

In vergelijking met de Quickscan (13 scholen van de 21 uitgenodigde scholen), is het aantal scholen dat de vragenlijst heeft ingevuld nu groter (28 scholen). Dit maakt de uitkomsten realistischer en deugdelijker.

De vragenlijst is samengesteld door de projectgroep-Bouw!. De stellingen uit de QuickScan zijn daarbij als uitgangspunt genomen. Ook voor dit evaluatieonderzoek geldt dat de uitkomsten een zekere mate van subjectiviteit kennen en alleen goed geduid kunnen worden door de uitkomsten met de scholen te bespreken.

Een aantal overeenkomstige vragen uit het evaluatieonderzoek 2019 en de QuickScan maken het mogelijk om een vergelijking te maken tussen de twee evaluaties. Om dit te kunnen doen, is voor de duiding van de antwoorden van het evaluatieonderzoek 2019 gebruik gemaakt van hetzelfde beoordelingsinstrument (rubric), zoals bij de QuickScan is beschreven.

Beoordelingsinstrument voor duiding evaluatieonderzoek 2019 in relatie tot QuickScan

Voor de duiding van de antwoorden van het evaluatieonderzoek van 2019 is wederom gebruik gemaakt van een ‘rubric’, een beoordelingsinstrument met beoordelingsschalen (startend-ontwikkelend-goed-excellent) die zicht biedt op de ontwikkelingsfase waarin de scholen en professionals zich bevinden. Dat maakt het mogelijk om de uitkomsten te vergelijken met die van de QuickScan.

Ook nu geldt dat scholen die met een bepaald onderdeel nog niet begonnen zijn, een andere ondersteuning nodig hebben dan scholen die al redelijk gevorderd zijn en nog willen doorontwikkelen. Door ook op schoolniveau met deze rubric te werken, zien scholen waar ze staan en wat de volgende stap in de ontwikkeling kan zijn.

Binnen het PD-traject zijn scholen die de training blended learning hebben gevolgd, bekend met dit type beoordelingsinstrument. Dat hebben ze onder andere ook ingezet voor het waarderen van hun School Ontwikkelingsprofiel (SOP). De bekendheid met het werken met een rubric, maakt het voor scholen gemakkelijker om dit instrument ook met betrekking tot de inzet van Bouw! in te zetten.

Hieronder zijn de antwoorden per stelling samengevat. Door afronding is de som van de percentages van het evaluatieonderzoek 2019 niet altijd precies 100%.

Algemene vragen over inzet en selectiecriteria Bouw!

Wanneer wordt gestart met Bouw!?

	Midden groep 2	Begin groep 3	Vanaf halverwege groep 3
Evaluatieonderzoek 2019	12 scholen (43%)	12 scholen (43%)	4 scholen (14%)
QuickScan 2017-2018 (meerdere antwoorden mogelijk)	54%	62%	53%

Evenals de uitkomsten van de QuickScan (eind 2017-2018) wordt Bouw! ook in 2019 bij meer dan 80% van de scholen vroegtijdig ingezet. Er zijn nu nog meer scholen die Bouw! preventief inzetten als destijds, hetgeen zeer prijzenswaardig is. Binnen de PD-methodiek is daar veel op ingezet.

Bij welke leerlingkenmerken wordt Bouw! ingezet? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	Zwakke letterkennis	Zwak fonemisch bewustzijn	Moeite met het leren van letters	Weinig besef van klanken
Evaluatieonderzoek 2019	25 scholen (89%)	22 scholen (79%)	22 scholen (79%)	14 scholen (50%)
QuickScan 2017-2018	92%	85%	85%	77%

In het evaluatieonderzoek van 2019 is geen onderscheid gemaakt tussen selectiecriteria van groep 2 en groep 3. De meerderheid van de scholen selecteren de leerlingen op basis van de voortekenen en voorspellers van lees- en spellingproblemen. Naar andere risicofactoren is in dit onderzoek niet gevraagd. Voor de PD-inzet van Bouw! geldt, dat de selectiecriteria die in de daarvoor opgestelde handreiking zijn beschreven, worden toegepast.

Zijn er criteria opgesteld voor de deelname aan Bouw!?

	Ja	Nee
Evaluatieonderzoek 2019	15 scholen (54%)	13 scholen (46%)
QuickScan 2017-2018	6 scholen (46%)	7 scholen (54%)

In het evaluatieonderzoek van 2019 geeft 54% van de scholen aan criteria opgesteld te hebben voor de deelname aan Bouw!. Dit is een iets hoger percentage dan in de QuickScan. Absoluut gezien, zijn er nu 15 van de 28 scholen die aangeven criteria te hebben opgesteld. Dit is weliswaar een verbetering, maar het blijft een opmerkelijke uitkomst, omdat de scholen in de tussentijd expliciet begeleid zijn op dit punt. Continuering van de ondersteuning van de scholen die nog geen selectiecriteria hebben opgesteld, blijft noodzakelijk.

Algemene vragen over beleid

Is er beleid voor signalering, preventie en interventies voor leesproblemen?

	Ja	Nee
Evaluatieonderzoek 2019	26 scholen (93%)	2 scholen (7%)
QuickScan 2017-2018	7 scholen (54%)	6 scholen (46%) (niet of mee bezig)

Met betrekking tot beleid voor signalering, preventie en interventies is een opmerkelijke verbetering te zien ten opzichte van de QuickScan. Dat is een goede ontwikkeling. Evenals bij de QuickScan geldt, dat hier drie verschillende zaken worden uitgevraagd, die samen met de scholen apart geduid dienen te worden.

Is het inzetten van Bouw! opgenomen in het schoolbeleid?

	Ja	Nee
Evaluatieonderzoek 2019	15 scholen (54%)	13 scholen (46%)
QuickScan 2017-2018	2 scholen (15%)	11 scholen (85%) (niet of mee bezig)

In het evaluatieonderzoek van 2019 geeft 54% van de scholen aan de inzet van Bouw! opgenomen te hebben in het schoolbeleid. Dit is een vooruitgang ten opzichte van de QuickScan, toen aanzienlijk minder scholen aangaven dit goed geregeld te hebben. Verdere stimulering en ondersteuning van de scholen blijft noodzakelijk. Verderop wordt ingegaan op een aantal specifieke onderdelen van het ingezette schoolbeleid.

Stellingen over uitvoering, implementatie en kwaliteitszorg Bouw!

Het team is goed op de hoogte van het gebruik en de mogelijkheden van Bouw!

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	1 school (3%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	7 scholen (25%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	7 scholen (25%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	11 scholen (39%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	-
6	Weet niet / niet van toepassing	2 scholen (7%)
	Totaal	99%

Rubric Bouw! Team op de hoogte van gebruik/mogelijkheden van Bouw!				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Informatievoorziening	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	3% + 7% = 10%	25% + 25% = 50%	39%	0%
QuickScan 2017-2018	0% +8% = 9%	46% + 23% = 69%	23%	0%

Met betrekking tot de informatievoorziening ten behoeve van het team over het gebruik en de mogelijkheden van Bouw! is een verschuiving ten positieve te zien. Geen enkele school heeft dit excellent voor elkaar. Zorgelijk is dat 10% van de scholen zeggen hier nog niets mee gedaan te hebben. Werk aan de winkel dus nog.

De leerkrachten kennen de belangrijkste afspraken over Bouw!

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	1 school (3%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	5 scholen (18%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	6 scholen (21%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	12 scholen (43%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	2 scholen (7%)
6	Weet niet / niet van toepassing	2 scholen (7%)
	Totaal	99%

Rubric Bouw! Leerkrachten kennen de belangrijkste afspraken over Bouw!				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Informatievoorziening	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	3% + 7% = 10%	18% + 21% = 39%	43%	7%
QuickScan 2017-2018	8% + 8% = 16%	8% + 15% = 23%	46%	15%

De helft van de scholen geeft aan dit goed (43%) of heel goed (7%) op orde hebben. Er is een groter percentage (39%) dan bij de QuickScan opgeschoven van startend naar ontwikkelend. Er is blijvend aandacht nodig voor deze belangrijke voorwaarde voor goede uitvoering en een aantal scholen hebben hierin nog een ontwikkelopdracht.

Leerkrachten kunnen de resultaten van de leerling goed lezen en interpreteren

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	9 scholen (32%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	4 scholen (14%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	7 scholen (25%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	5 scholen (18%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	-
6	Weet niet / niet van toepassing	3 scholen (11%)
	Totaal	100%

Rubric Bouw! Leerkrachten kunnen de resultaten van de leerling goed lezen en interpreteren				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Uitvoering	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	32% + 11% = 43%	14% + 25% = 39%	18%	0%
QuickScan 2017-2018	15% + 8% = 23%	38% + 15% = 53%	31%	0%

We zien dat in 2019 nog meer scholen aangeven dat leerkrachten de resultaten van leerlingen nog onvoldoende goed kunnen lezen en interpreteren. Een groot aantal scholen (43%) heeft hier nog niets mee gedaan. Een kleine 40% van de scholen geeft aan hierin nog in ontwikkeling te zijn. Hier ligt dus nog steeds een belangrijk aandachtspunt in de ondersteuning van de scholen. Dit is zeer zorgelijk, omdat dit een belangrijke vaardigheid is om de Bouw!-resultaten op een goed manier te integreren in het totaal van de ondersteuningsaanpak op ON1-ON2 en ON3. Omdat zo'n groot percentage van de scholen hier nog moeite mee heeft, is het aangewezen om dit punt centraal op te pakken tijdens een van de bovenschoolse terugkombijeenkomsten. Dan kan ook bekeken worden hoe deze uitkomsten precies geïnterpreteerd moeten worden en waar deze aan toe te schrijven zijn. Oplossingsrichtingen liggen in het overnemen van deze taak door Bouw!-coördinator of ib'er, met dien verstande dat zij de resultaten goed duiden voor de leerkrachten. Binnen de PD-methodiek kan de behandelaar mede duiding geven en kan de casemanager dit mede oppakken in het *PD-schoolontwikkelingstraject*.

De prestaties van de Bouw-leerlingen worden geëvalueerd

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	3 scholen (11%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	5 scholen (18%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	8 scholen (29%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	5 scholen (18%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	5 scholen (18%)
6	Weet niet / niet van toepassing	2 scholen (7%)
	Totaal	101%

Rubric Bouw! De prestaties van de Bouw-leerlingen worden geëvalueerd				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Uitvoering **Implementatie** **Kwaliteitsbeleid**	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	11% + 7% = 18%	18% + 29% = 47%	18%	18%
QuickScan 2017-2018	8% + 15% = 23%	38% + 23% = 61%	8%	8%

Met betrekking tot het evalueren van de prestaties van de Bouw!-leerlingen zien we in 2019 een ontwikkeling ten positieve. Een groot deel van de scholen is hierin ontwikkelend en redelijk gevorderd en 16% van de scholen evalueren de leerlingenprestaties goed tot zeer goed. Neemt niet weg, dat nog twee derde van de scholen een kleinere of grotere ontwikkeltaak met betrekking tot het evalueren van de Bouw!-prestaties van de leerlingen, heeft. Gezien dit hoge percentage ligt ook hier een ontwikkelpunt dat bovenschools en liefst gezamenlijk opgepakt dient te worden. Het evalueren van de leerlingenprestaties komt zowel ten goede aan de leerlingen als aan de verdere implementatie en kwaliteitsbevordering van Bouw! Binnen de PD-methodiek worden de Bouw-resultaten standaard meegenomen in de evaluaties samen met alle andere toetsgegevens van de PD-leerling. De casemanager kan dit evalueren van prestaties standaard meenemen in het *PD-schoolontwikkelingstraject*.

De resultaten van de evaluatie worden met ouder en leerkrachten gedeeld

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	8 scholen (29%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	8 scholen (29%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	3 scholen (11%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	5 scholen (18%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	1 school (3%)
6	Weet niet / niet van toepassing	3 scholen (11%)
	Totaal	101%

Rubric Bouw! De resultaten van de evaluatie worden met ouder en leerkrachten gedeeld				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Uitvoering	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	29% + 11% = 40%	29% + 11% = 40%	18%	3%
QuickScan 2017-2018	8% +8% = 16%	38% + 23% = 61%	23%	0%

Ervan uitgaand dat het bij deze stelling gaat om de evaluatie van de Bouw!-prestaties van leerlingen (en dus niet om procesevaluatie van de uitvoering en implementatie van Bouw!) delen schrikbarend weinig scholen de evaluatie van de leerlingresultaten met de ouders en leerkrachten. Iets meer dan een vijfde deel van de scholen zegt dit goed (18%) of heel goed (3%) op orde te hebben. Ten opzichte van de QuickScan (16%) geven nu nog meer scholen (40%) aan dat ze hier nog niets mee gedaan hebben of dit niet te weten. Eenzelfde 40% is ontwikkelend. Gezien het groot aantal scholen dat hier nog een ontwikkelslag moet maken, is het aangewezen dit bovenschools op te pakken. Ook zal op de individuele scholen nagegaan moeten worden hoe deze stelling precies is opgevat en welke hulp scholen nodig hebben om de resultaten van evaluaties met ouder en leerkrachten te delen.

Iedere zes weken vindt er een evaluatie plaats door de leerkracht met de ouders (en eventueel met de tutor) plaats

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	11 scholen (39%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	9 scholen (32%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	4 scholen (14%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	-
5	Dit is heel goed geregeld op school	-
6	Weet niet / niet van toepassing	4 scholen (14%)
	Totaal	99%

Rubric Bouw! Iedere zes weken vindt er een evaluatie plaats door de leerkracht met de ouders (en eventueel met de tutor) plaats				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Uitvoering	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	39% + 14% = 53%	32% + 29% = 47%	0%	0%
QuickScan 2017-2018	31% + 8% = 39%	38% + 15% = 53%	0%	8%

Bij het evaluatieonderzoek van 2019 zijn de uitkomsten op het gebied van regelmatige (hier: elke zes weken) evalueren in de driehoek leerling-tutor-professional zorgwekkend. 53% van de scholen zegt dit niet te doen of niet te weten. Bijna de helft van de scholen (47%) is hierin ontwikkelend en geen enkele school doet dit goed of zeer goed. Het regelmatig (hier: om de zes weken) evalueren van de kwaliteit van de uitvoering biedt zicht op hoe het proces verloopt, of zich stagnaties voordoen en of de leerlingresultaten naar verwachting zijn. Ook biedt dit kansen voor verbetering van de aanpak en natuurlijke communicatie tussen de direct betrokkenen. Een mogelijkheid is nog dat niet de leerkracht maar bijvoorbeeld de Bouw!-coördinator dit doet, dat is niet bevraagd in de QuickScan en ook niet in het evaluatieonderzoek van 2019.

Omdat dit een aandachtspunt voor alle deelnemende scholen is, is het wederom aangewezen om dit punt centraal op te pakken, tijdens een van de terugkombijeenkomsten die door de projectgroep-Bouw! worden georganiseerd. Oplossingsrichtingen liggen in andere vormen dan face-to-face contact, zoals online uitwisseling en het inzetten van andere professionals dan de leerkracht, hetgeen echter niet aan te bevelen is. De leerkracht werkt de hele week met de leerling en wordt geacht het beste te kunnen inschatten hoe Bouw!-resultaten bij kunnen dragen aan de begeleiding van de leerling in de klas. Binnen de PD-methodiek kan de behandelaar tijdens de evaluatiemomenten deze terugkoppeling stimuleren en kan de casemanager dit mede oppakken in het *PD-schoolontwikkelingstraject*.

De afspraken Bouw!-beleid worden op onze school toegepast in de praktijk

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	3 scholen (11%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	10 scholen (36%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	2 scholen (7%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	10 scholen (36%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	3 scholen (11%)
6	Weet niet / niet van toepassing	-
	Totaal	101%

Rubric Bouw! De afspraken Bouw!-beleid worden op onze school toegepast in de praktijk				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Uitvoering	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we rede-lijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	11% + 0% = 11%	36% + 7% = 43%	36%	11%
QuickScan 2017-2018	8% + 0% = 8%	32% + 8% = 40%	46%	8%

De toepassing van de Bouw!-afspraken in de praktijk is een belangrijk aspect voor het goed uitvoeren van Bouw! Bijna de helft van de scholen (47%) zegt dit goed of zeer goed voor elkaar te hebben. Nog een grote groep (43%) is hierin nog ontwikkelend of moet nog beginnen. Ten opzichte van de QuickScan is hier een tendens in de goede richting te zien. Belangrijk hierbij is, na te gaan wat scholen precies verstaan onder ‘toepassing in de praktijk’. De percentages zeggen niets over de kwaliteit van die toepassing. De antwoorden bij deze stelling dienen afgezet te worden tegen de uitspraken die scholen doen over het vastleggen van Bouw!-beleid (zie verderop). Scholen hebben op dat punt nog een hele weg te gaan. Als je de afspraken niet of onvoldoende vastlegt, kan dit invloed hebben op de toepassing van de afspraken. Omdat scholen per definitie verschillen, blijft maatwerkgerichte ondersteuning op dit punt noodzakelijk. Binnen de PD-methodiek kan de behandelaar de toepassing in de gaten houden en kan de casemanager dit mede oppakken in het *PD-schoolontwikkelingstraject*.

Er is op school een coördinator die het implementatietraject aanstuurt

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	-
2	Hiermee is een begin gemaakt	4 scholen (14%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	3 scholen (11%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	8 scholen (29%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	12 scholen (43%)
6	Weet niet / niet van toepassing	1 school (3%)
	Totaal	100%

Rubric Bouw! Er is op school een coördinator die het implementatietraject aanstuurt				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Implementatie	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	0% + 3% = 3%	14% + 11% = 25%	29%	43%
QuickScan 2017-2018	0% + 0% = 0%	31% + 8% = 39%	46%	15%

Met betrekking tot het aanstellen van een Bouw!-coördinator is een positieve ontwikkeling zichtbaar. Bijna drie kwart van de scholen geeft aan het Bouw!-coördinatorschap goed (29%) of zelfs zeer goed (43%) in orde te hebben. Een kwart van de scholen is nog ontwikkelend daarin. Ongetwijfeld verschillen scholen in taken en verantwoordelijkheden die de Bouw!-coördinator krijgt, evenals in de facilitering (ureninzet) voor deze taak. Ook dit lijkt een punt om bovenschools uit te wisselen: gaat het vooral om de coördinatie op uitvoeringsniveau of stuurt de Bouw!-coördinator ook de implementatie van Bouw! aan en wordt mede zorg gedragen voor het vastleggen van het proces van implementatie en kwaliteitszorg in het *Visie- en beleidsdocument Bouw!*.

Binnen onze school is een werkgroep Bouw! gevormd

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
	Nog niets mee gedaan op school	13 scholen (46%)
	Hiermee is een begin gemaakt	6 scholen (21%)
	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	1 school (3%)
	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	5 scholen (18%)
	Dit is heel goed geregeld op school	3 scholen (11%)
	Weet niet / niet van toepassing	-
	Totaal	99%

Rubric Bouw! Binnen onze school is een werkgroep Bouw! gevormd				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Implementatie	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we rede-lijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	46% + 0% = 46%	21% + 3% = 24%	18%	11%
QuickScan 2017-2018	23% +15% = 38%	23% + 8% = 31%	23%	8%

De resultaten laten zien dat scholen geen prioriteit geven aan het instellen van een werkgroep Bouw!. Iets minder dan de helft van de scholen heeft hier nog niets mee gedaan en nog geen 30% heeft dit goed (18%) of heel goed (11%) voor elkaar. Ten opzichte van de QuickScan is er een licht dalende trend te zien. De vraag is waarom het animo voor het instellen van een werkgroep zo laag is. Een Bouw!-werkgroep kan het draagvlak voor het goed uitvoeren en implementeren van Bouw! vergroten en coördinatietaken kunnen beter verdeeld worden. Een school kan om gegronde redenen ervoor gekozen hebben om geen werkgroep in te stellen. Dat wordt helder als de uitkomsten op schoolniveau worden besproken. Ook wordt dan duidelijk wat de taken en verantwoordelijkheden van een eventuele Bouw!-werkgroep kunnen zijn. Binnen de PD-methodiek kan de casemanager dit mede oppakken in het *PD-schoolontwikkelingstraject*. Ook dit is een punt om bovenschools uit te wisselen.

Tutoren en leerlingen werken met koptelefoon/splitter in een rustige ruimte

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	1 school (3%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	1 school (3%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	3 scholen (11%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	13 scholen (46%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	9 scholen (32%)
6	Weet niet / niet van toepassing	1 school (3%)
	Totaal	98%

Rubric Bouw! Tutoren en leerlingen werken met koptelefoon/splitter in een rustige ruimte				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
ICT-infrastructuur	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	3% + 3% = 6%	3% + 11% = 14%	46%	32%
QuickScan 2017-2018	0% +15% = 15%	15% + 24% = 39%	46%	0%

Met betrekking tot dit deel van de ICT-infrastructuur (de randapparatuur en rustige ruimte) is er een verbetering zichtbaar sinds de QuickScan. Nu heeft ruim driekwart van de scholen dit goed (46%) tot heel goed (32%) geregeld. Enige onduidelijkheid blijft bestaan omdat bij deze stelling twee verschillende zaken (randapparatuur en rustige ruimte) worden bevraagd, beide zijn voor het goed uitvoeren van Bouw! in de praktijk cruciale factoren. Scholen die dit nog niet in orde hebben (ongeveer een kwart), moeten daarop worden aangesproken. Dit moet te regelen zijn.

Evaluatie van Bouw! inclusief de implementatie

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	1 school (3%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	12 scholen (43%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	7 scholen (25%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	1 school (3%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	4 scholen (14%)
6	Weet niet / niet van toepassing	3 scholen (11%)
	Totaal	101%

Rubric Bouw! Evaluatie van Bouw! inclusief de implementatie				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Kwaliteitsbeleid	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	3% + 11% = 14%	43% + 25% = 68%	3%	14%
QuickScan 2017-2018	8% + 8% = 16%	38% + 15% = 53%	15%	15%

Met betrekking tot de evaluatie van Bouw! inclusief de evaluatie van de implementatie laten de resultaten van het evaluatieonderzoek uit 2019 zien, dat nog geen vijfde deel van de scholen dit goed (3%) of heel goed (14%) op orde heeft. Ten opzichte van de QuickScan zeggen nu wel meer scholen dat ze er een begin mee hebben gemaakt (43%) of redelijk gevorderd (25%) zijn. Deze resultaten vragen om nader onderzoek en intensivering van schoolspecifieke ondersteuning in dezen. Alle reden om de scholen te vragen waarom ze hier nog niet aan toe gekomen zijn. Ook dit is een onderwerp dat bovenschools opgepakt dient te worden. Dan kan ook afgesproken worden wat een goede frequentie is voor dit soort evaluaties, in de QuickScan is sprake van jaarlijks, in het evaluatieonderzoek van 2019 wordt niet ingegaan op de wenselijke frequentie om de implementatie van Bouw! te evalueren.

Naar aanleiding van de evaluaties worden eventuele aanpassingen doorgevoerd

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	7 scholen (25%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	4 scholen (14%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	7 scholen (25%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	5 school (18%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	3 scholen (11%)
6	Weet niet / niet van toepassing	2 scholen (7%)
	Totaal	100%

Rubric Bouw! - Naar aanleiding van de evaluaties worden eventuele aanpassingen doorgevoerd				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Implementatie Kwaliteitsbeleid	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	25% + 7% = 32%	14% + 25% = 39%	18%	11%
QuickScan 2017-2018	15% + 8% = 23%	31% + 23% = 54%	15%	15%

Een kleine een derde deel van de scholen zegt het doorvoeren van aanpassingen op basis van de evaluaties goed (18%) of heel goed (11%) op orde te hebben. De rest is ontwikkelend of is nog helemaal niet begonnen. Ten opzichte van de QuickScan is een dalende trend te bespeuren. Gezien de uitslag van de vorige stelling (slechts een klein aantal scholen evalueren) zijn deze cijfers niet verwonderlijk, echter des te meer zorgelijk. Het lijkt dan ook aangewezen om de handelingsbereidheid in het doorvoeren van aanpassingen in samenhang op te pakken, zoals beschreven bij de vorige stelling.

Is het inzetten van Bouw! opgenomen in het schoolbeleid?

Bij de algemene vragen over beleid aan het begin van het evaluatieonderzoek van 2019 is door scholen aangegeven dat ruim de helft (54%) van de scholen de inzet van Bouw! heeft opgenomen in hun schoolbeleid. Hieronder wordt nader ingezoomd op een aantal aspecten daarvan: vastleggen van concrete doelen, ouderbetrokkenheid en rollen (taken en verantwoordelijkheden) van werkgroep-Bouw!, Bouw!-coördinator en ICT'er.

Evenals bij de QuickScan zijn deze onderdelen op een ietwat vreemde manier uitgevraagd. De antwoordcategorieën 1 en 6 zijn gelijk aan de andere stellingen, echter de tussenliggende antwoordcategorieën vragen zowel om communicatie over, toepassing van als evaluatie van de verschillende aspecten. Het gegeven dat meerdere antwoorden mogelijk zijn, bemoeilijkt de interpretatie. Om deze redenen is bij dit cluster vragen de rubric moeilijk toe te passen en is hiervan een beschrijvend verslag gemaakt.

Onderdelen opgenomen in beleid *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	Nog (niet) vastgelegd	Vastgelegd	Weet niet
Concrete doelen vastgelegd	16 scholen (57%) 8	8 scholen (29%)	2 scholen (7%)
Daarvan gecommuniceerd, daadwerkelijk toegepast en geëvalueerd			
Concrete doelen worden gecommuniceerd		7 scholen (25%) 23	
Concrete doelen worden toegepast		4 scholen (14%) 46	
Concrete doelen worden geëvalueerd		4 scholen (14%) 23	

Een kleine een derde deel van de scholen (29%) geeft aan concrete doelen geformuleerd te hebben voor de inzet van Bouw! in hun Bouw!-beleid. De rest zegt dit nog niet gedaan te hebben. Op zichzelf is dit een opmerkelijk gegeven, mede omdat binnen de PD-methodiek veel aandacht is voor het vastleggen van doelen en dan zou je verwachten dat scholen dit ook voor de doelen voor Bouw! doen. Ook de communicatie over (25%), de toepassing van (14%) en de evaluatie van de doelen (14%) laat zeer te wensen over. Bij de QuickScan was dat niet anders, zij het dat een hoger percentage (46%) toen aangaf de doelen toe te passen. Hier hebben we wederom een belangrijk ontwikkelpunt te pakken, dat ook weer het beste bovenschools kan worden opgepakt. Immers, ook al verschillen scholen onderling op allerlei gebieden, over de doelen voor de inzet van Bouw! mogen zich nauwelijks verschillen voordoen.

	Nog (niet) vastgelegd	Vastgelegd	Weet niet
Ouderbetrokkenheid	17 scholen (61%)	9 scholen (32%)	2 scholen (7%)
Gecommuniceerd, daadwerkelijk toegepast en geëvalueerd			
Ouderbetrokkenheid wordt gecommuniceerd		11 scholen (39%)	
Ouderbetrokkenheid wordt toegepast		6 scholen (21%)	
Ouderbetrokkenheid wordt geëvalueerd		4 scholen (14%)	

Slechts een derde van de scholen geeft aan, dat ze ouderbetrokkenheid vastgelegd hebben in het Bouw!-beleid, twee derde geeft aan dat nog niet gedaan te hebben. Ook al kunnen we aan de cijfers niet zien wat precies verstaan wordt onder het vastleggen van ouderbetrokkenheid, het gaat hier om een verontrustend percentage scholen dat hier nog onvoldoende beleidsmatig mee gedaan heeft.

Binnen de PD-methodiek is ouderbetrokkenheid een belangrijke pijler. Het gaat dan zowel om de ouder als educatieve partner in het hele traject als om de ouder die thuis een onderdeel van de interventies mede uitvoert. In de Quikscan is naar een specifieke vorm van ouderbetrokkenheid gevraagd, namelijk beleid met betrekking tot hulp bij tutoring en (oefenen in) vakanties. Slechts 8% van de scholen bleek dit vastgelegd te hebben.

Kijken we naar de verdere uitkomsten van deze stelling dan blijkt ruim een derde (39%) van de scholen (in de QuickScan was dit nog twee derde) te communiceren over ouderbetrokkenheid en zegt een vijfde deel van de scholen in 2019 ouderbetrokkenheid toe te passen in de praktijk (bij de QuickScan was dit ruim twee derde). Het evalueren van het beleid over ouderbetrokkenheid komt er karig van af, slechts 14% van de scholen zegt dit te doen.

De resultaten laten zien, dat er alleszins reden is om actie te nemen om het beleid en ook de daadwerkelijke uitvoering van ouderbetrokkenheid meer op de agenda te krijgen van alle scholen. Daarbij is het noodzakelijk dat ouderbetrokkenheid nader gedefinieerd wordt en dat de verschillende aspecten van de betrokkenheid van ouders apart aan de orde komen.

	Nog (niet) vastgelegd	Vastgelegd	Weet niet
Beschrijving taken werkgroep Bouw!	24 scholen (61%)	2 scholen (7%)	3 scholen (11%)
Daarvan gecommuniceerd, daadwerkelijk toegepast en geëvalueerd			
Taken werkgroep wordt gecommuniceerd		1 school (3%)	
Taken werkgroep wordt toegepast		2 scholen (7%)	
Taken werkgroep wordt geëvalueerd		1 school (3%)	

Kijken we naar of en hoe scholen in staat zijn de taken van de werkgroep-Bouw! vast te leggen binnen het Bouw!-beleid, dan zien we dat bijna driekwart van de scholen dat (nog) niet heeft gedaan, bij de QuickScan was dit nog geen enkele school. Het communiceren, toepassen en evalueren houdt niet over, hetgeen niet verwonderlijk is gezien het lage percentage scholen dat werk maakt van een werkgroep-Bouw! (zie hiervoor). Bij de QuickScan was dit niet anders. Het gaat hier om een implementatiepunt dat zowel bovenschools als op individueel schoolniveau dient te worden opgepakt.

	Nog (niet) vastgelegd	Vastgelegd	Weet niet
Rol van Bouw!-coördinator	16 scholen (57%) 8	10 scholen (36%)	2 scholen (7%)
Daarvan gecommuniceerd, daadwerkelijk toegepast en geëvalueerd			
Rol coördinator wordt gecommuniceerd		6 school (21%) 39	
Rol coördinator wordt toegepast		7 scholen (25%) 69	
Rol coördinator wordt geëvalueerd		4 scholen (14%) 38	

Ruim een derde van de scholen geeft aan dat ze de rol (taken en verantwoordelijkheden) van de Bouw!-coördinator heeft vastgelegd in Bouw!-beleid. De cijfers laten uiteraard niet zien welke taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd en hoe dit wordt gefaciliteerd. Een kwart of minder van de scholen geeft aan over de rol van de Bouw!-coördinator te communiceren (21%), de rol toe te passen (25%) en te evalueren (14%). In de QuickScan was het percentage voor toepassing aanmerkelijk hoger (69%). Wat dit precies betekent vraagt om nadere toelichting door de scholen. Dat het hier wederom om een belangrijk (boven)schools ontwikkelpunt gaat, mag duidelijk zijn.

	Nog (niet) vastgelegd	Vastgelegd	Weet niet
Rol van de ICT'er	20 scholen (71%) 0	4 scholen (7%)	4 scholen (7%)
Daarvan gecommuniceerd, daadwerkelijk toegepast en geëvalueerd			
Rol ICT'er wordt gecommuniceerd		8	
Rol coördinator wordt toegepast		5 scholen (18%) 62	
Rol coördinator wordt geëvalueerd		2 scholen (7%) 8	

Met betrekking tot het opnemen van de rol (taken en verantwoordelijkheden) van de ICT'er in Bouw!beleid is het al niet beter gesteld. Bijna vier vijfde van de scholen heeft dit nog niet vastgelegd (bij de QuickScan waren dat nog alle scholen). Op geen enkele school wordt gecommuniceerd over de rol van de ICT'er op de scholen en de toepassing (18%) en evaluatie (7%) laat ook zeer te wensen over. Bij de QuickScan lag met name de toepassing (62%) iets hoger. Evenals voor de andere rollen, geldt ook voor de rol van de ICT'er dat scholen hier nog specifiek aandacht aan moeten schenken, bovenschoolse uitwisseling kan hierbij helpend zijn. De overkoepelend ICT-coördinator kan daarin een grote rol spelen, evenals de leverancier.

Tussen scholen is samenwerking en uitwisseling resultaten Bouw!

Antwoordcategorieën		Aantal scholen
1	Nog niets mee gedaan op school	19 scholen (68%)
2	Hiermee is een begin gemaakt	1 school (3%)
3	Hiermee zijn we redelijk gevorderd	2 scholen (7%)
4	Dit hebben we goed op orde, kan nog verbeterd worden	1 school (3%)
5	Dit is heel goed geregeld op school	
6	Weet niet / niet van toepassing	5 scholen (18%)
	Totaal	99%

Rubric Bouw! - Tussen scholen is samenwerking en uitwisseling resultaten Bouw!				
Criterium	**Startend** Categorie 1 & 6	**Ontwikkelend** Categorie 2 & 3	**Goed** Categorie 4	**Excellent** Categorie 5
Onderlinge uitwisseling scholen	Hiermee is nog niets gedaan op school (1), weet niet, niet van toepassing (6)	Hiermee hebben we een begin gemaakt (2), hiermee zijn we redelijk gevorderd (3)	Dit hebben we goed op orde, verbetering is nog mogelijk	Dit is heel goed geregeld op onze school
Evaluatieonderzoek 2019	68% + 18% = 86%	3% + 7% = 10%	3%	0%
QuickScan 2017-2018	15% + 8% = 23%	38% + 23% = 61%	15%	0%

Een heel groot aantal scholen (86%) geeft aan geen uitwisseling te hebben met andere scholen over de resultaten van Bouw!. Bij de QuickScan was dit percentage minder hoog en gaven scholen aan hierin ontwikkelend te zijn (61%) of hiermee goed bezig te zijn. Op zichzelf is dit hoge percentage vreemd te noemen, omdat in de periode voorafgaand aan het uitvoeren van het evaluatieonderzoek in 2019 scholen elkaar bij bovenschoolse activiteiten

(ib-netwerk, mini-conferenties) hebben gesproken en allerlei Bouw!-zaken hebben uitgewisseld. Ook binnen de leergroepen van blended learning is er uitwisseling geweest tussen scholen met betrekking tot de module Bouw!. Mogelijk hebben scholen bij samenwerking en uitwisseling over resultaten Bouw! een ander beeld en bedoelen ze face-to-face (of online) uitwisseling op eigen initiatief van school tot school. Dat bovenschoolse deskundigheidsbevordering en uitwisseling nodig is, laten de resultaten van dit evaluatieonderzoek zien.

Conclusies evaluatieonderzoek 2019

Zoals aangegeven is het evaluatieonderzoek 2019 negen maanden na de Quikscan uitgevoerd, de meeste scholen hadden toen ruim twee jaar ervaring met Bouw! en een aantal (minder dan) een jaar. Scholen waren toen nog volop in ontwikkeling. Hetgeen hiervoor naar aanleiding van de QuickScan is gezegd, geldt onverkort ook voor dit evaluatieonderzoek. Voor het goed uitvoeren en duurzaam implementeren van Bouw! is tijd nodig en maatwerkgerichte ondersteuning van scholen om dit in een eigen continue verbetercultuur waar te maken.
Te prijzen valt dat ook in 2019 op de meeste scholen met Bouw! gestart wordt halverwege groep 2 of begin groep 3. Ook rapporteren scholen een stijgende lijn in beleid met betrekking signalering, preventie en interventie van leesproblemen. De meeste scholen hebben de ICT-infrastructuur goed op orde. Ten opzichte van de QuickScan zijn scholen gevorderd in het aanstellen van een Bouw!-coördinator op de scholen en is de informatievoorziening over Bouw! verbeterd. Ook geven scholen aan dat de afspraken die er gemaakt zijn omtrent Bouw! voldoende tot goed worden toegepast.

Op het gebied van de *uitvoering van Bouw!* vraagt de afstemming tussen ouder, leerkracht en tutoren nog steeds veel aandacht, evenals de competenties van de leerkrachten om Bouw!-toetsen te lezen en interpreteren.

Met betrekking tot de *implementatie van Bouw*! dient er nu écht werk gemaakt te worden van het opstellen (en vooral vastleggen) van de selectiecriteria voor Bouw! en dient de scholing en begeleiding van tutoren te worden gecontinueerd. Scholen blijven veel moeite houden met het opstellen en vastleggen van schoolbeleid in relatie tot Bouw! en het opstellen van het *Visie- en beleidsplan-Bouw!*

Op het gebied van *kwaliteitszorg voor Bouw!* is er nog weinig verandering te bespeuren: scholen blijven het moeilijk vinden om hetgeen ze uitvoeren en implementeren ook regelmatig goed en vakkundig te evalueren. Hoge prioriteit ligt er bij het interpreteren, evalueren en delen van de leerlingresultaten, daar valt nog veel te winnen. Dat geldt eveneens voor het evalueren van het proces van uitvoering en implementatie van Bouw!

Bij de bespreking van de uitkomsten van het evaluatieonderzoek 2019 hiervoor, is al aandacht besteed aan de wijze waarop ondersteuning op de verschillende ontwikkelpunten gerealiseerd zou kunnen worden. Deze ondersteuning dient zowel bovenschools (omdat scholen dan van elkaar kunnen leren) als schoolspecifiek (omdat scholen onderling verschillen) plaats te vinden. Ook is er in een aantal gevallen passende ondersteuning nodig van individuele professionals of ouders.

De projectgroep-Bouw! heeft prioritering aangebracht in de speerpunten die opgepakt dienen te worden naar aanleiding van de uitkomsten van het evaluatieonderzoek 2019 en de eerder uitgevoerde evaluaties. In het volgende overzicht zijn de ondersteuningsbehoeften die scholen hebben ten aanzien van de inzet van Bouw! weergegeven, inclusief de prioritering die daarin te maken valt. Verder is aangegeven welk niveau van ondersteuning daarvoor aangewezen is en welke ondersteuners daar per aandachtsgebied een rol in kunnen spelen.

Ondersteuningsbehoeften Bouw! vanaf 2019		
Hoge prioriteit		
Aandachtsgebied	**Niveau van ondersteuning**	**Ondersteuners**
Resultaten Bouw!-leerlingen - Lezen en interpreteren - Evalueren - Delen	Bovenschools voor alle scholen Maatwerk op de scholen Individuele ondersteuning	Projectleider-Bouw! Projectgroep-Bouw! Bouw!-coördinator school Casemanager PD Behandelaar PD (on the job)
Procesevaluatie Bouw! - micro: leerkracht-ouder-tutor - meso-macro: meten, bespreken en verbeteren (alle betrokkenen)	Bovenschools voor alle scholen Maatwerk op de scholen Individuele ondersteuning	Projectleider-Bouw! Projectgroep-Bouw! Bouw!-coördinator school Casemanager PD Procesbegeleider bestuur
Bouw!beleid opstellen en vastleggen Specifiek: - concrete doelen - selectiecriteria - ouderbetrokkenheid - rollen en taken	Bovenschools voor alle scholen Maatwerk op de scholen	Projectleider-Bouw! Projectgroep-Bouw! Bouw!-coördinator school Casemanager PD Procesbegeleider bestuur
De aandachtsgebieden met hoge prioriteit betreffen alle aspecten van Bouw!: visieontwikkeling – uitvoering – implementatie - kwaliteitszorg		
Middelmatige prioriteit		
Informatievoorziening - hele team - alle direct betrokkenen	Maatwerk op de scholen	Bouw!-coördinator school Projectleider-Bouw!
Toepassing - afspraken Bouw!	Maatwerk op de scholen	Bouw!-coördinator school Projectleider-Bouw!
De aandachtsgebieden met gemiddelde prioriteit betreffen vooral de uitvoering van Bouw!		
Lage prioriteit (maar wel onderhoud)		
Rollen en taken -aanstellen Bouw!-coördinator	Maatwerk op de scholen die nog geen coördinator hebben	Projectleider-Bouw!
ICT-infrastructuur: - randapparatuur - rustige plek	Maatwerk op de scholen die dit nog niet in orde hebben	ICT'er school Bouw!-coördinator school ICT-coördinator bovenschools
De aandachtsgebieden met lage prioriteit betreffen vooral de implementatie van Bouw!		

Overzicht van prioriteiten in ondersteuningsbehoeften van scholen bij de inzet van Bouw!, niveau van ondersteuning en ondersteuners.

Belangrijk hierbij is de scholen de gelegenheid te bieden om op basis van dit prioriteitenoverzicht keuzes te maken voor zowel de bovenschoolse ondersteuning als het schoolspecifieke ondersteuningstraject: wat zien zij als de hoogste prioriteit, in welke volgorde worden verbeterpunten het best aangepakt en op welke termijn denken ze dit gerealiseerd te kunnen hebben?

Acties naar aanleiding van het evaluatieonderzoek 2019

De uitkomsten van het evaluatieonderzoek 2019 zijn – in relatie tot het eerdere evaluatieonderzoek (QuickScan en enquête thuisgebruik Bouw!) - door de leden van de projectgroep-Bouw! centraal besproken tijdens de terugkommiddagen waar Bouw!-coördinatoren van de scholen en andere collega's aanwezig waren. Daarbij is het overzicht van prioriteiten in ondersteuningsbehoeften (zie hiervoor) als uitgangspunt genomen.

Met betrekking tot de bovenschoolse ondersteuning is samen met de deelnemers overeengekomen om de drie aandachtgebieden met de hoogste prioriteit (resultaten Bouw!-leerlingen, procesevaluatie Bouw! en Bouw!-beleid) gezamenlijk op te pakken. Concreet is besloten om steeds een van de drie aandachtgebieden centraal te stellen op een van de volgende gezamenlijke bijeenkomsten. Daarbij hebben de Bouw!-coördinatoren (en hun collega's) ervoor gekozen om het opstellen en vastleggen van Bouw!-beleid als eerste speerpunt te nemen. Afgesproken is dat scholen daarbij prioriteit geven aan het opstellen van het *Visie- en beleidsplan Bouw!*, waarbij specifiek gefocust wordt op selectiecriteria en ouderbetrokkenheid.

Scholen kunnen hierbij de ondersteuning inroepen van de projectleider Bouw! en/of andere leden van de projectgroep-Bouw!. Ook is er nogmaals centraal op gewezen dat er binnen de PD-methodiek veel aandacht aan implementatie van de methodiek op schoolniveau wordt geschonken in het *PD-schoolontwikkelingstraject* en dat de implementatie van Bouw! als standaard onderdeel van de PD-methodiek daarvan deel dient uit te maken. Casemanagers kunnen de implementatie mede ondersteunen en behandelaars dragen er in het *PD-leerlingentraject* mede zorg voor dat de Bouw!-resultaten van de leerlingen volwaardig worden meegenomen.

Alle scholen gaven aan, dat het organiseren van bovenschoolse terugkombijeenkomsten aansloot bij hetgeen scholen te kennen hadden gegeven over uitwisseling en samenwerking. Er werd gezamenlijk bepaald dat er twee bijeenkomsten per jaar zouden worden georganiseerd.

Tegelijkertijd is de maatwerkgerichte begeleiding op de individuele scholen door de projectleider-Bouw! voortgezet. Dat was in de negen maanden dat daar ervaring mee was opgedaan, goed bevallen. Vrijwel alle scholen willen daarmee doorgaan of starten en zien daarin kansen om gericht te werken aan hun eigen ontwikkelpunten.